

INFORMÁCIE O FINANČNÝCH NÁSTROJOCH A S NIMI SPOJENÝMI RIZIKAMI

PRIVATE CONSULTING INVESTMENTS, o.c.p., a.s., poskytuje klientom investičné služby a vedľajšie služby spojené s nasledujúcimi finančnými nástrojmi (ďalej len „Private Consulting Investments“):

- a) akcie a iné cenné papiere, s ktorými sú spojené obdobné práva ako s akciami (ďalej len „akcie“),
- b) dlhopisy a iné dlhové cenné papiere (ďalej len „dlhopisy“),
- c) nástroje peňažného trhu,
- d) cenné papiere alebo majetkové účasti vo fondoch kolektívneho investovania (ďalej len „fondy“).

1. Opis najvýznamnejších všeobecných rizík spojených s finančnými nástrojmi

Menové riziko je riziko zmeny hodnoty finančného nástroja vyjadreného v jednej mene v dôsledku zmeny výmenného kurzu tejto meny voči mene, v ktorej je tento nástroj denominovaný. Toto riziko sa môže prejaviť napríklad vtedy, ak investor investuje v domácej mene do finančných nástrojov denominovaných v cudzích menách a v domácej mene aj hodnotu tejto investície porovnáva.

Riziko kolísania (volatility) je trhové riziko kolísania hodnoty finančných nástrojov najmä v dôsledku zmeny podmienok na finančných trhoch, na ktorých sa finančný nástroj obchoduje. Toto riziko sa môže významne prejaviť predovšetkým pri porovnávaní hodnoty finančného nástroja počas kratšieho obdobia.

Riziko likvidity je riziko zníženej možnosti dostatočne rýchlo predať finančný nástroj za trhovú cenu. Významnosť tohto rizika závisí od trhu, na ktorom sa finančný nástroj obchoduje, od množstva účastníkov tohto trhu, od množstva majiteľov alebo potenciálnych majiteľov nástroja, od hodnoty objemu požadovaného predaja a od samotného finančného nástroja. Ak nie je finančný nástroj obchodovaný na žiadnom regulovanom trhu alebo napríklad ak nebol vydaný formou verejnej ponuky, jeho likvidita môže byť významne obmedzená.

Riziko vyrovnanania je riziko spojené s možnosťou, že protistrana obchodu alebo ten, kto zabezpečuje jeho vyrovnanie, nespĺní svoje záväzky včas a v plnej výške. Riziko sa môže prejaviť nezaplatením kúpnej ceny alebo nedodaním kupovaného finančného nástroja. Riziko krajiny je spojené najmä s politickými, ekonomickými alebo právnymi (napríklad daňovými) rizikami existujúcimi v danom štáte, prípadne regióne. Významnejšie sa toto riziko môže prejaviť pri investovaní na tzv. rozvíjajúcich sa trhoch (napríklad krajiny, ktoré nie sú členom OECD).

Právne riziko je riziko spojené s existenciou právnej neistoty v dôsledku národnej jurisdikcie s fungovaním finančných trhov. Nedostatočný systém regulovania a monitorovania finančných trhov môže viesť k problémom pri uplatňovaní práv investora vyplývajúcich z držby cenných papierov alebo finančných nástrojov.

Riziko inflácie je riziko vyplývajúce z inflácie (rastu cenovej hladiny), t. j. zo znehodnocovania investovaných peňažných prostriedkov.

2. Všeobecný opis povahy finančných nástrojov a s nimi spojených osobitných rizík

- a) **Akcie** sú cenné papiere, ktoré oprávňujú ich majiteľa (akcionára) hlasovať na valnom zhromaždení, podieľať sa na riadení akciovej spoločnosti, na jej zisku a na likvidačnom zostatku pri zániku spoločnosti.

Výnos z investovania do akcií môže byť dosiahnutý formou dividendy alebo zmeny trhovej ceny akcie. Vyplatenie a výška dividendy je premenlivá a závisí od výsledkov hospodárenia akciovej spoločnosti a rozhodnutia valného zhromaždenia akcionárov. Zmena trhovej hodnoty akcií obvykle výrazne podstatnejšie ovplyvňuje celkový výnos z investovania do akcií.

Riziko volatility je pri akciách významnejšie v porovnaní s inými finančnými nástrojmi. Osobitné akciové riziko je riziko zmeny hodnoty akcie v dôsledku zmeny celkovej situácie na akciových trhoch alebo v dôsledku zmeny vnímania konkrétnej akcie (akciovej spoločnosti) medzi účastníkmi trhu. V kritických prípadoch (napríklad úpadok spoločnosti) môže toto riziko viesť až k strate celej investície. Osobitné akciové riziko je spravidla vyššie pri akciách menších spoločností a naopak.

- b) **Dlhopisy** sú cenné papiere, pri ktorých je ich majiteľ veriteľom toho, kto dlhopisy vydal (emitent, dlžník). Emitent dlhopisu má povinnosť vyplatiť majiteľovi menovitú hodnotu v stanovený deň splatnosti a platiť úrok (kupón) podľa vopred definovaných podmienok. Výnos z investovania do dlhopisov je tvorený kupónovým výnosom a prípadným kapitálovým výnosom. Kým kupón je obvykle vopred známy, kapitálový výnos môže vzniknúť ako rozdiel medzi cenou dlhopisu pri jeho nákupe a predaji, resp. ako rozdiel medzi jeho cenou pri vydaní a pri splatení. Celkový výnos dlhopisu môže byť preto vopred presne vypočítaný len za predpokladu, že ho majiteľ bude držať až do splatnosti (výnos do splatnosti).

Existuje niekoľko druhov dlhopisov, podľa typu emitenta môže ísť o štátne, bankové, komunálne či podnikové dlhopisy. Osobitným druhom dlhopisov sú hypotekárne záložné listy kryté nehnuteľnosťami.

Na finančných trhoch sa s dlhopismi obchoduje obvykle vo vysokých objemoch a obvykle mimo regulovaných trhov, preto riziko likvidity, najmä pre investora s nižším objemom investície, je významne vyššie.

Osobitné kreditné riziko je riziko zmeny hodnoty dlhopisu v dôsledku zmeny bonity emitenta a zmeny jeho vnímania medzi účastníkmi trhu. V kritických prípadoch (napríklad úpadok emitenta) môže toto riziko viesť k nesplneniu záväzkov emitenta, a teda až k strate celej investície. Stupeň významnosti tohto rizika môže byť vyjadrený napríklad formou tzv. ratingu. Tento priradujú renomované ratingové agentúry. Kreditné riziko emitentov s vysokým ratingom (napríklad AAA) je výrazne nižšie v porovnaní s rizikom emitenta s nižším ratingom (napríklad BB) alebo bez ratingu.

Osobitné úrokové riziko je riziko zmeny hodnoty dlhopisu v dôsledku zmeny úrovne úrokových sadzieb na finančnom trhu. Ak úrokové sadzby na trhu rastú, hodnota dlhopisov obvykle klesá a naopak.

- c) **Nástroje peňažného trhu** sú finančné nástroje, s ktorými sa obvykle obchoduje na peňažnom trhu. Splatenosť nástrojov peňažného trhu je teda kratšia, spravidla do jedného roka. Medzi nástroje peňažného trhu patria najmä pokladničné poukážky a vkladové listy. Stupeň významnosti väčšiny rizík je pri nástrojoch peňažného trhu obvykle nižší v porovnaní s dlhopismi.
- d) **Fondy** sú finančné nástroje tzv. kolektívneho investovania. Kolektívnym investovaním je zhromažďovanie a správa peňažných prostriedkov veľkého množstva individuálnych investorov a následné hromadné investovanie týchto prostriedkov do cenných papierov a iných finančných nástrojov. Výnos z investície do fondov je premenlivý a nemožno ho stanoviť vopred, závisí od výnosov jednotlivých finančných nástrojov v majetku fondu. Časť dosiahnutého výnosu môže byť podľa podmienok fondu (štatút a prospekt) vyplatená formou dividendy.

Existuje niekoľko základných druhov fondov. Podľa zamerania investičnej stratégie a spôsobu investovania môže ísť napríklad o:

- fondy peňažného trhu - obvykle investujú výhradne do nástrojov peňažného trhu a krátkodobých dlhopisov s priemernou splatnosťou (alebo duráciou) do jedného roka,
- dlhopisové fondy - obvykle investujú do dlhopisov a iných nástrojov s pevným príjmom s priemernou duráciou dlhšou ako jeden rok, pričom podiel iných investícií je podstatne limitovaný (max. 10 %),
- akciové fondy - obvykle investujú väčšinu aktív (aspoň 67 %) do akcií a iných akciových investícií,
- zmiešané fondy - zahŕňajú obvykle ľubovoľné kombinácie vyššie spomenutých fondov,
- fondy fondov - obvykle investujú väčšinu aktív (aspoň 67 %) do iných fondov,
- fondy nehnuteľností - investujú do nehnuteľností a iných finančných nástrojov, ktorých výnos je od nehnuteľností odvodený,
- Exchange Traded fond (ETF): finančný nástroj, ktorý reprezentuje vo forme akcií vlastníctvo v špecializovanom fonde. Fond spravuje portfólio hotovosti a finančných nástrojov, ktorými sa snaží čo najvernejšie kopírovať výkon a dividendový výnos špecifických indexov, komodít a pod. Keďže majú ETF formu akcií, sú na rozdiel od podielových fondov oceňované a obchodované počas celého obchodovania na burze a investor má možnosť bežným spôsobom kúpiť alebo predať celé portfólio ETF obsiahnuté v jednom ETF.

S investíciou do fondov sú primerane spojené všeobecné i osobitné riziká súvisiace s jednotlivými finančnými nástrojmi. Vzhľadom na povahu týchto nástrojov, ktorých cieľom je obmedzovanie a rozkladanie rizík, je úroveň jednotlivých rizík pri fondoch obvykle nižšia, resp. diverzifikovaná v porovnaní s jednotlivými finančnými nástrojmi.

Osobitné riziká sú spojené s rôznymi právnymi formami fondov a ich rôznym stupňom regulácie. Najvyššiemu stupňu ochrany, kontroly a tým aj najnižšiemu stupňu rizika z tohto pohľadu podliehajú otvorené fondy regulované na úrovni členských krajín Európskej únie (tzv. UCITS). Úroveň regulácie, ochrany práv investorov a miera rozkladania rizík môžu byť pri fondoch registrovaných v iných krajinách (najmä mimo OECD) výrazne nižšie.

Osobitným rizikám podliehajú napríklad uzavreté fondy (bez práva investora na vrátenie podielového listu) alebo špeciálne fondy (investujúce do rizikového kapitálu alebo do nehnuteľností).

Osobitným režimom sa riadi aj investovanie fondov určených pre kvalifikovaných alebo profesionálnych investorov, ktoré predpokladajú určité znalosti a skúsenosti na strane klienta. Zákonné požiadavky a obmedzenia nie sú také prísne ako v prípade štandardných európskych fondov. Fondy kvalifikovaných investorov môžu investovať do širokej škály finančných i nefinančných aktív (napr. nehnuteľnosti, pohľadávky, pôžičky) a môžu mať formu podielového fondu i investičného fondu s vlastnou právnou subjektivitou.

Investičné stratégie spojené s modelovými portfóliami Private Consulting Investments – konzervatívny investor a dynamický investor – sú spojené s rizikom:

- kolísania investovanej čiastky a výnosov z nej,
- makroekonomického vývoja v eurozóne,
- prípadnej zmeny regulácie v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru,
- ako aj s úrokovým rizikom.

Minulé výnosy zo stratégie nie sú zárukou budúcich výnosov, návratnosť investovanej čiastky nie je zaručená. Cieľ investičnej stratégie nemusí byť dosiahnutý pre objektívne príčiny aj napriek odbornej starostlivosti zo strany Private Consulting Investments.